

3 ПАРТИЙНОГО РУХУ

ЛИСТОПАД ДЛЯ ПРЕСИ.

До всіх відділів Української Секції Комуністичної Партії Канади, та до всього свідомого робітництва в Канаді.

Товариші!

Надходить місяць листопад. Місяць, в котрому нам знову прийдеться напружити всі свої сили, всю свою енергію, щоб вивинити свій партійний, та взагалі класовий обов'язок. В цім місяці ми маємо ділом показати на скільки ми всілякі протягом року поступили вперед. Нам прийдеться стати перед лицем всього революційного світа і злати спит своїй класовій зрілості, та висіти нашого революційного зав'язку.

Листопад — це місяць "Українських Робітничих Вістей", нашій робітничій пресі. Той-ж місяць преси, що весь час стоїть на сторожі інтересів працюючих. В цім місяці ми маємо забезпечити її існування. Та не тільки те — в цім місяці наша робітничая преса має продемонструвати в найдалішій, найтемнішій закутині цієї країни.

"Українські Робітничі Вісті" мають знаходитися в руках кожного робітника. В кожного, хто відчуває гнет капіталістичного устрою, хто терпить нужду в той час, коли своєю тяжкою працею збагачує горстку ситих неробів, що своє існування завдячують тільки відсутності нашої робітничої преси. Кожний, хто прагне жити, дійсного людського, а не собачого, — має бути озброє-

ний в наш робітничий часопис "Українські Робітничі Вісті". Поширення нашої преси, це поширення нашого впливу, поширення комуністичної ідеї; це прискорення її здійснення. Кожний новий передплатник, кожний свій долар для "Українських Робітничих Вістей" — це новий крок до упадку цієї гнетучої нас системи.

До праці, товариші! До ширшої, енергічної праці в користь нашої преси. Зі всею силою, як ніколи перед тим, покладімо свою пресу на належне їй місце. Забезпечим свої позиції, свої дотеперішні здобутки, а самі тоді знову вперед, до боротьби, до нових здобутків, до нових перемог, аж до остаточної перемоги — до комунізму.

Гаслом нашим в листопаді хай буде: **Все для нашої преси! Кожна капля енергії, кожний зайвий долар — для преси — для "Українських Робітничих Вістей"!**

Хай живе наша преса, провідник визвольного революційного руху!

За Бюро Укр. Секції К.П.К. В. Босович, секрет.

P. S. — До відділів вишляється інструкція, в якій спосіб цю кампанію переводити. Ці інструкції мусять бути точно виконані.

В. Б.

ПО ВІДДІЛАХ УКР. СЕКЦІЇ К.П.К.

Виндзор, Онт.

Ця місцевість, це мабуть найтяжчий ґрунт для партійної праці. Положене, як там кажуть, над самим "Зоручем" і є тільки місцем спочинку для всіх "перелетних птахів", яким вже осточоріли канадський "Pork and Beans". Вони пробують перебраться на "вільну" землю Ваїтінтона.

Безробіття починає також "усміхатись", однак Фордові милеві шапи все ще потішають тамошніх робітників та не дозволяють ніякої нової думки. Шинок і церква — це дві народні інституції, які контролюють здеморалізовані робітничі маси.

Свідомі одиниці стараються всіма способами розхрустити робітничий рух та витягнути в його якнайбільше робітництва. Працюють поцад сили. Однак ті що працюють в організації, це ті самі на-кортих мстяться найбільше класа хижаків. Їм наперше доводиться

терпіти голод та безробіття. Та мало цих ширих людей, відданих організації поміж нами, в порівнянні до той великої праці, яка жде їх рук. Абсолютно мало.

Мало їх і в Виндзор. Коли б так допомогти теперішнє число хоч через 10.

Торонто, Онт.

Центр канадської т. зв. легкої індустрії, лабіринт церков і банків, колика реакція робітничого руху і ... головний осідок комунізму. Інтересна картина... та рижноманітна. Немов в казці. Вода і вогонь.

Накопичені купи багатств, а поруч нужда і голод; тисячі фабрик і десятки тисяч безробітних. А робітничий рух? — Остається і на далі вірний своїм давнім традиціям: як не консервати, то ліберали. А далі ні крок.

"Ковнірський пролетаріат", це найгірший боляк на нашому робітничому тілі. Видуши

його на руці — він на ногу всадиться. Знищй його на носі — так він всетаки знайде собі такий затишний куток, що ніяк його там не придусиш і він буде далі жити. Дивись на це все і дивно стає, що нині, в 20-ому столітті можна ще робітництво задушити якою будь циякою, блискучим гузиком, зеркалацем. І то в країні, де "цивілізація" досягла вже самого дня.

Безробіття. Голод. Нужда. Плач голодної дитини (тільки не буржуазної). Це все примушує вийти на вулицю міста. І вийшли. Довгі ради блідих постатей, голодних. "Хліба, або праці". Це демонстрація безробітних.

Пристаї в парку. Говорять бесідники. Палкі, мало не революційні промови а описують, які попола. Виходять сотворіння з пообертаними мозками, чи пак, ковнірами, (і де той дрянні тільки набирається?) починає "усмирінє стада".

За' хвилю-дві, похід знову, з флегмою, і спів... Це вже патріотична маніфестація.

Щезло все: голод, нужда, притих плач голодних диточок бо:

You will eat,
Bye and bye,
In that glorious land above
the sky,

Work and pray,
Live on hay,
You'll get 'pie in the sky
when you die!

А "на землі мир і во чоловічій благоволені".

Та це було колись, а тепер... Ой не один "порядний" горожани "заразився" на смерть більшовизмом. І здається позістане вже такі ціле життя.

Під напором сильних комуністичних лучів, загінотизовані велика починає приходить до притомності. Ряди безробітних поступенно ростуть... Тут обернений ковнірський вже не помагає. Теплі обіцянки та заперення також не варт польської марки. Все інстинктивно хилиться на ліво.

До комунізму. Вплив партії зростає число безробітних, які розвивають останні надії на всякі заперення.

Стаять комуністами, більшовиками.

Український відділ тут працює досить енергічно. Правда, що не без хиб та помилко. Є тут багато такого, чого зовсім не треба, а багато знову такого нема, чого конечно дотроно.

Найбільше тут розвивається просвітна праця. Школа, яку було розушено на кілька днів, нині місяців, невдовзі почнеться наново. Це школа дорослих, до

рідкі рижного роду: розведення, біла, червона, зелена і проста. Пиво аж розливали. Там при однім кінці стола якась жінка наливає в малу дитину горілку.

— Може скорше засне, — говорила вона до куми.

Там дальше, якийсь чоловік, що ледво стояв на ногах, припрошував малого хлопця, щоб шив пиво. І він шив, як старий.

— Та ми чужі, — сказав Іван.

— Що чужі? Ходить!

Він вчепив до нас і ми згодилися піти та подивитися. Спеціально я хотів побачити перший раз на канадській землі "ридне" весілля. Я вбрався в новий "сук", Іван в нові штани, зачесався і пішли. Музика втіла галосний марш.

— Віва! — Гурра!

Ну й ми очинилися між гостями. Затягнули нас за стіл і давали гостини. Пішані ми довідались, що це не були Буковинці — як їх звали, а Галичане, десь з околиць близьких Буковини. Ми також не бачили, ані молоді, ні молодого. Це було так собі. Двоє старших зібралися, вона осталих свого чоловіка десь в Венкувері, а він свою жінку в Вініпегу й "попирался". Але що це мало нас обходити.

На столі всякої всячини. Го-

котої вчало поважне число робітників і робітниць через цілий 6 місяців. Тепер робляться заходи, щоб цю школу розширити, додати ще деякі нові предмети, а також і явку англійської мови.

Колі-б тільки робітництво зуміло це все — як слід використати.

Окрім того що неділі від 10 години рано відбуваються на укові виклади, якими тутешне робітництво досить цікавиться.

Тут і молоді починає дещо інтересуватися робітничим рухом. Це заінтересованя справді бліде, неясне, однак всеж та-

коти воно є. Одиною нестачою в Торонті це брак свого приміщення. Те можна-б вигідніше та успішніше провадити яку-небудь роботу.

Хотіли який-небудь концерт, або відіграти представлення, так за один тільки вечір пиходиться платити до 150 доларів за театр.

Під цим зглядом становище дуже прикре. Ходять слухи, що невдовзі тут приступлять також до будови свого власного приміщення, та це тільки півофіційальні слухи. Колі-б пак та справдилися...

Проголосий.

ПІД ПЯТОЮ РУМУНСЬКИХ БОЯР.

РУМУНІЯ КОТИТЬСЯ У ПІРВУ.

Уряд Братіану іде шляхом Цанкова і вводить в Румунії білий терор. Як політичне, так і економічне становище Румунії безвихідне. Економічно Румунія напередодні катастрофи, якої не можуть припинити ніякі зусилля фінансистів ліберальної партії.

Після посухи, що все спалила в великому просторі — в Добруджі, в старій Румунії і особливо в Бесарабії, — збір хліба блідий. Дуже малий врожай на картоплю, кукурузу та овочі. Сина в багатьох районах не зібрано зовсім. Особливо погана справа з хлібом, — як по кількості, так і по якості.

Румунія не тільки не зможе вивозити хліб, але його не вистарчить навіть для внутрішнього вжитку. В країні панує спекуляція; ціни на муку та на хліб ростуть з кожним днем, ціна на чорний хліб за кілька тижнів піднеслася з 5 до 7 лей за кілю; хліб звичайний — з 7 до 9 1/2.

Крім того падає курс грошей: 100 лей коштують 25. липня 2,47 швейцарського франка; на 1. серпня вони впади до 2,35 швейцарського франка.

Уряд Румунії реагував на це падіння курсу зменшення кількості паперових грошей та витягнення їх з обороту. Це привело до нестачі грошових знаків, а також до краху дрібної промисловости, низки банкрутств, зменшення продукції та найвогнішого безробіття.

Небезреку визнано й офіційними установами; політичний бюлетиню французьких комерсантів в Румунії; Союз промисловців Трансильванії визнає становище Румунії надзвичайно серйозним.

Звичайно, що пролетаріат більш усіх відчуває наслідки цієї зростаючої катастрофи.

У вищій економічній раді, а також і на засіданні ради міністрів, міністер праці вимагав негайних заходів аби врятувати промисловість і допомогти безробітним. Але це бажання зісталося лише плятонічним.

Незадоволення особливо зростає серед незможних мас, яким середа голод. Переслідування національних меншостей це збільшує це незадоволення.

Братіану і його прибічники сподіваються задушити гнів народних мас, надівши на них ярмо військового терору. Але дарма: колесниці історії йому не втримати.

ЛОВСТАНСЬКИЙ РУХ У БЕСАРАБІЇ.

В південній Бесарабії рух повстанців зростає. Румунська преса про це нічого не повідомляє, бо уряд запровадив сувору цензуру. Але кореспонденти закордонних газет подають де-які відомости про повстанський рух в Бесарабії.

Виявляється, що минулого тижня в Акерманському повіті з'явилися озброєні загони повстанців, в першу чергу розправляючися з жандармерією та місцевою румунською владою. Для боротьби з повстанським рухом уряд озброїв місцевих куркулів, а також склав великі загони поліції і жандармерії. В наслідок цього частини повстанців захолено в полон, частина розбіглася. Уряд переводить масовий терор селян в Акерманському повіті.

В охранці розстріляно 300 селян, за їхню неволю в то, участь в повстанському рухові. Закордонні кореспонденти повідомляють, що повстанські загони, не вважаючи на терор уряду, виявляють велику діяльність в районах південної Бесарабії.

МІЖНАРОДНА СОЛДАРСЬКА НІСТЬ ВУГЛЕКОПІВ.

У наслідок конференції французьких унітарних спілок вуглекопів до Бельгії виїхала особлива делегация, щоб запропонувати виконкомові бельгійської спілки гірників солідарний виступ французьких гірників в разі, як що в усіх вуглевих районах Борінажу буде оголошено загальний страйк.

Заробив на злодійстві.

Американський мільонер Догені, що добре заробив на відомим нафтовим скандалі в Злучених Державах, купує острів Санта Круз, недалеко берегів Каліфорнії, на якому хоче улаштувати купальняний курорт. Острів вартує поверх 20 мільонів доларів.

Банкири бутлегерами.

Недавно захоплено коло американських берегів корабель, на якому було 11,000 ящиків горілки. Корабель належить до багатой мільонової компанії банкирів трох країн, які недоголально постачали горілку до Злучених Держав.

Каштовна конвенція.

Асоціяція торговців яйцями і маслом, відбуваючи в Шікаго свою конвенцію, рішила забавитися. Підчас забави увійшли бандіти, перечистили учасників конвенції на суму від 10,000 до 15,000 доларів і лишивши для всіх учасників 20 доларів на дорогу, забралися.

Дорого обійдеться.

Передвиборча кампанія в Злучених Державах вже коштує два мільони доларів. Пророкують, що ціла кампанія буде коштувати 10,000,000 доларів.

3 поля науки і техніки

"МЕРТВІ ЗОНИ" РАДІО.

В багатьох місцях землі є такі околиці, що через них не проходять радіо-хвилі. Це так звані "мертві зони". Дві зони є в Бразилії та в південній частині Атлантийського океану. Трапляються вони і в Англії, тільки тут вони мають менші розміри, та не так інтензивні. Цим явищем особливо зацікавилася в Америці, Англії та Франції, де й збирають відповідний матеріал, стежачи за функціонуванням поширених тут американських радіостанцій. Слід сподіватися, що припинення "мертвих зон" з'ясує теорія проф. Вегарда, згідно з якою верхній шар атмосфери уявляє з себе сферу замерзлого азоту.

ЛЮДЕ З ПЕРЕД 15,000 ЛІТ.

Американський учений М. Кудрі віднайшов і відкопав в Бургундії (Франція) кістяки людей, що спочивали там від 15,000 літ. Знайдено кістяк одної жінки, двоє молодих чоловіків і одного беззубого старця. Як показується з кістяків, ці люде ріжнилися від нас передовсім зверхнім виглядом, бо очі мали глибоко впадіні, чотирокутну вистаючу наперед бороду, мали ніс, а зуби чотирокутні і плоскі. Такий вигляд робив їх подібними до звірат. Недалеко гробів знайдено останки костей дикого коня і рена, що доказує, що ті люде жили в м'ясо тварин; на дикі коні полювали тим робом, що гнали їх на стрімкі надричні скали, звідки коні падали в ріку і гинули під ударами кремінних ножів-спісів.

РАДІО-ПОЛІЦАЇ.

В Злучених Державах введено радіо-автоматичного поліція. Постає людина з криці. Пересувається за допомогою двох маленьких танків, що їх прилагоджено до кожної ноги на зразок стопи. У середині міститься мотор, який рухає руками, ногами та іншими частинями апарату.

Автоматом керують за допомогою радіо-імпульсів. За автоматом або шерогою їх іде в автомобілі людина, яка по радіо передає імпульси цьому поліціяю цім поліціяєм.

Після попередження з боку самого автомату, він глумовим нагаєм із одивними кулями на кінці, починає бити товщину. У серйозних випадках пускає газ, які викликають блюоти. Запевняється, що наряд чи встоїть беззбройна товща проти таких радіо-поліціяїв. Це так техніка!

ВСЯЧИНА

В Мус Джо, в патріотичній

домі відбулася комедія з драматичним закінченням. Парамі нафтовим скандалі в Злучених Державах, купує острів Санта Круз, недалеко берегів Каліфорнії, на якому хоче улаштувати купальняний курорт. Острів вартує поверх 20 мільонів доларів.

Рівне право рас.

Міська рада в Ріджайні рішила, що білі дівчата не сміють працювати в китайських підприємствах.

В Індії підчас недавньої великої

повні втратилося поверх сто індуських понів.

В Шанхаю жовіри розбитої

армії генерала Лу, конфіскують на вулицях автомобілі і перепрошують по п'ять доларів, щоб в той спосіб вирівнати всю залезлу платню.

Дорого обійдеться.

Передвиборча кампанія в Злучених Державах вже коштує два мільони доларів. Пророкують, що ціла кампанія буде коштувати 10,000,000 доларів.

близько сто п'ятьдесят миль. Чи не варта?

Я не був вдоволен відповіддю Івана, бо він не сказав звідки взяв грошей. І все його поведення взагалі, було дня мене загадочним. Та я не хотів வித்துвати його про те все, бо до цієї пори він не скривив мене, а дуже багато поміг.

Фляшка знову пішла "в рух". Не звикали ні великі ні склянки, а тягнули з фляшники. Попідпили і почали говорити та розповідати кожний зокрема про свої пригоди. Іван також калчив по англійській мові, видно, розуміли, бо часом дуже ширі сміялися. Чи це вони сміялися з його жартиків, чи з його ломаної англійської мови, про це вже не знаю.

Я оперся рукою на якусь пачку й думав. "Чого я їду серед такої люті зими? Чи дістану роботу?" В кишені всего лише 60 доларів, а до весни далеко. "Хто знає, як буде на весні?" А я вже закушу, що таке голод й на саму гадку про безробіття мені волосся ставало дубом. Я це був молодий і не мав охоти рахувати дайги по колійових дорогах. І я так глибоко задумався, що й заснув. (Кінець буде.)

М. Синьоверголець.

Голодного року.

(Спомины.)

(Продовження.)

— А де ви на станції? спитав один.

— А там, в тім гаваку, коло трети, — відповів ми.

— О, в Хрестині! То погана жінка. Напринця! Але тут ліпших нема. Зараз в другім гавазі також напиринця. І чоловік мешкає в своїм гавазі, а вона таки зараз в другім гавазі з другим. А там — показав рукою — живуть ніби шляхоби, але вона має кавалера одного з бортишників. Там — Буковинці, також пустаки. Там нині весілля. Пють, дять веселиться, а завтра будуть різати.

Для мене все те було дивним. Я думав, що наші люде хоч бідо живуть, то в такій далекій стороні між чужими, поробилися чесним і пристроювалися до канадських звичаїв та культур. А то ні. Тут вони ще почувать себе свободнішими ніж "в своїм селі" і виробляють різкі чуда.

Ми довідалися, що "Хрестина" походила із чортівського

повіту, в старім краю полишила чоловіка, а тут живе з своїм швагром — з чоловіком своєї старшої сестри. Й діти вже були. Живуть, хай собі живуть. Ми пішли з Іваном до одного нашого склепаря — Грешника. Там було повно людей. Двох чогось сперечалися.

— Заложімся, як не з'їм?

— В кількох?

— Хай буде в десятку.

— Добре.

"Вуйки" аложили по десятиці і віддали склепареві. Склепар підвав один тузін яєць а шаркаралупою (спривих) і "вуйко" взявся до роботи.

За пів години з'їв один тузін яєць а шаркаралупою і виграв десять доларів. Цего й Іван не в силі був втримати.

"І що тут робиться" — думав я собі. — "Видно, що буде це одна голодний рік".

Ми дещо купили й пішли до дому. Дома застали п'яного Буковинця з великим букетом. Просив щоб вже йти.

— Та я сама не піду, хай мій

прийде з роботи і підемо обов. Що-ж то я сирота? Я-ж маю чоловіка! Але Буковинець так просив, щоб вона сама йшла. Так гарно просив, що аж кілька раз, здається, поцілував її. Але вона так випросилася, бо мусіла зачекати на "свого".

— А ви що? — звернувся він до нас.

— Та ми чужі, — сказав Іван.

— Що чужі? Ходить!

Він вчепив до нас і ми згодилися піти та подивитися. Спеціально я хотів побачити перший раз на канадській землі "ридне" весілля. Я вбрався в новий "сук", Іван в нові штани, зачесався і пішли. Музика втіла галосний марш.

— Віва! — Гурра!

Ну й ми очинилися між гостями. Затягнули нас за стіл і давали гостини. Пішані ми довідались, що це не були Буковинці — як їх звали, а Галичане, десь з околиць близьких Буковини. Ми також не бачили, ані молоді, ні молодого. Це було так собі. Двоє старших зібралися, вона осталих свого чоловіка десь в Венкувері, а він свою жінку в Вініпегу й "попирался". Але що це мало нас обходити.

На столі всякої всячини. Го-

рідкі рижного роду: розведення, біла, червона, зелена і проста. Пиво аж розливали. Там при однім кінці стола якась жінка наливає в малу дитину горілку.

— Може скорше засне, — говорила вона до куми.

Там дальше, якийсь чоловік, що ледво стояв на ногах, припрошував малого хлопця, щоб шив пиво. І він шив, як старий.

— Та ми чужі, — сказав Іван.

— Що чужі? Ходить!

Він вчепив до нас і ми згодилися піти та подивитися. Спеціально я хотів побачити перший раз на канадській землі "ридне" весілля. Я вбрався в новий "сук", Іван в нові штани, зачесався і пішли. Музика втіла галосний марш.

— Віва! — Гурра!

Ну й ми очинилися між гостями. Затягнули нас за стіл і давали гостини. Пішані ми довідались, що це не були Буковинці — як їх звали, а Галичане, десь з околиць близьких Буковини. Ми також не бачили, ані молоді, ні молодого. Це було так собі. Двоє старших зібралися, вона осталих свого чоловіка десь в Венкувері, а він свою жінку в Вініпегу й "попирался". Але що це мало нас обходити.

На столі всякої всячини. Го-

рідкі рижного роду: розведення, біла, червона, зелена і проста. Пиво аж розливали. Там при однім кінці стола якась жінка наливає в малу дитину горілку.

— Може скорше засне, — говорила вона до куми.

Там дальше, якийсь чоловік, що ледво стояв на ногах, припрошував малого хлопця, щоб шив пиво. І він шив, як старий.

— Та ми